

**Centar za građansku suradnju
Gabrijela Jurkića 8a (Livnopotovi)
80101 Livno, Bosna i Hercegovina**
Tel/fax: +387 34 202770, E-mail: cgs-li@tel.net.ba

Livno, 31.12.2023. godine

ZAJEDNO ZA ZRADNIČKA PRAVA

U okviru projekta „Zajedno za radnička prava“ pratimo radno zakonodavstvo i analiziramo primjenu kako bi se mogli dati valjani i konstruktivni argumenti za izmjene, preporuke za poboljšanje zakonodavstva i njegove primjene, zakonodavnih procesa i problema u primjeni, kao i najboljih praksi koje su dale rezultate. Ovo mora biti stalna aktivnost svih sindikata ali i nevladinih organizacija koje rade na području radnih prava.

Odgovori javnosti na probleme i upitne odluke u području radnih prava, temeljeni na objektivnim i analitičkim informacijama, pridonijet će javnom imidžu sindikata i njihovom utjecaju na socijalne partnere i dijalog.

Radno zakonodavstvo u ime Koalicije za bolju zaštitu radničkih prava prati predsjednica granskog Sindikata šumarstva, prerade drveta i papira Lejla Čatić. Informacija je objavljena na službenim stranicama Koalicije kao i vijesti vezane uz prijedloge i donošenje novih zakona.

Projekt Zajedno za radnička prava podržava Međunarodni Olof Palme centar.

INFORMACIJA

o zakonima i drugim propisima u periodu od 01.07. – 31.12.2023.

Informacija je sačinjena u cilju bolje informiranosti članstva, zaposlenih u Bosni i Hercegovini (radnika i radnica, službenika i namještenika) o propisima iz oblasti rada i u vezi sa radom, te propisima koji regulišu socijalna prava i prava iz oblasti zaštite na radu. Također, informacija sadrži druge propise koji mogu biti od interesa za građane općenito jer regulišu neka od bitnih pitanja kako na novu Bosne i Hercegovine, tako i na novu Federaciju BiH, kantona i Republike Srpske.

Izdvajaju se propisi doneseni u Federaciji BiH, kao i radni materijali propisa koji su predmet intenzivnih diskusije socijalnih partnera u Federaciji BiH.

Propisi su navedeni po datumima objave u službenim listovima.

BOSNA I HERCEGOVINA

Izdvajaju se propisi na nivou Bosne i Hercegovine:

- ✓ **Zakon o dopuni Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima** („Službeni glasnik BiH“, br.: 46/23 od 30.6.2023.godine), stupio je na snagu danom objave. Radi se od dvije dopune zakona obje objavljene u istim službenim novinama.;
- ✓ **Zakon o dopuni Zakona na dodatnu vrijednost** („Službeni glasnik BiH“, br.: 46/23 od 30.6.2023. godine), stupio je na snagu osmog dana od dana objave, a primjenjuje se od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz stava 1. člana 2. istog. Dopune Zakona o porezu na dodatnu vrijednost koje se odnose na neoporezivanje donacije date u hrani. Shodno predmetnim izmjenama prometom dobara ne smatra se davanje poklona u hrani kao donacija koju poreski obveznik u svrhu sprečavanja njenog uništavanja, zaštite okoliša i pomoći krajnjim primateljima donira isključivo posrednicima u doniranju hrane registriranim za prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći;
- ✓ **Uputstvo o podnošenju prijave za porez na dodatnu vrijednost upotrebom kvalificirane elektronske potvrde** („Službeni glasnik BiH“, br.: 49/23 od 14.07.2023. godine), doneseno od strane Uprave za indirektno oporezivanje, a stupio je na snagu osmog dana od dana objave. Ovim Uputstvom propisuje se način i postupak podnošenja prijave za porez na dodanu vrijednost elektronskim putem upotrebom kvalificirane elektronske potvrde, postupak obavještanja o podnijetoj prijavi za PDV i razrez po službenoj dužnosti, prava i obaveze obveznika indirektnih poreza i Uprave za indirektno oporezivanje u vezi sa podnošenjem prijave za porez na dodanu vrijednost upotrebom kvalificirane elektronske potvrde.;
- ✓ **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o programu polaganja javnog ispita** („Službeni glasnik BiH“, br.: 51/23 od 23.7.2023. godine). Donesen od strane Agencije za državnu službu i stupio na snagu osmog dana od dana objave;

- ✓ **Pravilnik o načinu prikupljanja podataka o predmetima diskriminacije u Bosni i Hercegovini** („Službeni glasnik BiH“, br.: 51/23 od 23.7.2023. godine). Donesen od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i stupa na snagu 60 dana od dana objave;
- ✓ **Uputstvo o načinu vršenja uredskog poslovanja u institucijama BiH** („Službeni glasnik BiH“, br.: 53/23 od 01.8.2023. godine). Donesen od strane Ministarstva pravde i stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ✓ **Zakon o slobodi pristupa informacijama na nivou Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“, br.: 61/23 od 05.9.2023. godine). Stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ✓ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“, br.: 61/23 od 05.9.2023. godine). Stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ✓ **Pravilnik o dopuni Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost** („Službeni glasnik BiH“, br.: 62/23 od 08.9.2023. godine). Stupio na snagu osmog dana od dana objave. Ovim dopunama konačno je omogućeno doniranje hrane bez obračuna PDV-a. PDV neće se obračunavati na isporuku hrane koju PDV obveznik donira posredniku koji organizira i/ili učestvuje u lancu doniranja hrane. Definirano je da se PDV neće obračunavati na hranu kojoj je u momentu doniranja, preostalo najviše pet dana do isteka roka koji je označen sa “upotrijebiti do”, odnosno “najbolje upotrijebiti do” i/ili 5% od ukupnog perioda u kojem se hrana može upotrijebiti prema deklaraciji ili ambalaži, osim za hranu za dojenčad za koju je rok najviše 7% ukupnog perioda.
- ✓ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom sudskom i tužilačkom vijeću** („Službeni glasnik BiH“, br.: 63/23 od 15.9.2023. godine). Stupio na snagu osmog dana od dana objave, a primjenjivat će se istekom 90 dana od dana stupanja na snagu;
- ✓ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima** („Službeni glasnik BiH“, br.: 63/23 od 15.9.2023. godine). Stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ✓ **Pravilnik o ravnopravnosti spolova u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama** („Službeni glasnik BiH“, br.: 68/23 od 03.10.2023. godine). Pravilnik je donijelo Ministarstvo odbrane a stupio je na snagu danom donošenja;

FEDERACIJA BIH

U drugoj polovini 2023. u Federaciji BiH usvojena je Strategija zapošljavanja u Federaciji BiH (2023-2030). Nije bilo izmjena Zakona o radu niti drugih značajnijih zakonskih izmjena i dopuna. Doneseno je nekoliko propisa kojima su precizirane određene naknade koje poslodavac može isplatiti u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom i ugovorom o radu, a Zakonom o porezu na dohodak ostavljeni su kao mogućnost, ali nije donesen niti jedan propis kojim bi se utvrdio minimum koji poslodavac obavezan isplatiti radniku.

strane Ministarstva rada i socijalne politike inicirana je odvojeni dijalog po radnim materijala izmjena i dopuna, odnosno novih zakonskih rješenja i to: Zakona o štrajku, Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Zakona o radu, Zakon o zapošljavanju stranaca.

Kako u Federaciji BiH u 2023. godini nije održana niti jedna sjednica Ekonomsko-socijalnog vijeća to o predloženim materijalima nije vođena tripartitna diskusija.

U drugoj polovini 2023. godine u fokusu ponovo je bilo rasterećenje privrede u vidu smanjenja poreza i doprinosa te reduciranje obima i visine parafiskalnih nameta, a sa namjerom „povećanja najniže plaće na iznos od 1000 KM”. Ovo pitanje predstavljeno je kao imperativ, ali uzimajući u obzir rezultate rada, naročito u ovoj godini, može se reći da se za donošenje konkretnih zakonskih rješenja isključivo deklarativno zalažu svi oni koji su zaduženi za kreiranje ekonomske politike u Federaciji BiH, ali i na nivou Bosne i Hercegovine.

Od januara 2023. godine intenzivno se najavljivalo donošenje novog seta zakona, a to je posebno aktualizirano na jesen. Nova zakonska rješenja, kako su najavljivali iz Vlade, bila su usmjerena na fiskalnu reformu koja će omogućiti rast plaća radnika u Federaciji BiH. Dosta diskusije vodilo se o tome da li će doći do porasta plaća ili porasta primanja radnika. Predstavnici Vlasti aktivno su najavljivali „plaće radnika od 1.000 KM”, te primjenu zakona koji će porast minimalne plaće omogućiti već sa 01.01.2024. godine. Putem medija „ozbiljno” su predstavljene izmjene i dopune Zakona o doprinosima FBiH i Zakona o porezu na dohodak FBiH, a koji su, kako se najavljivalo, u „predloženom setu zakona” trebali donijeti rasterećenje cijene rada i omogućiti porast plaća.

UPFBiH uputilo je inicijativu za omogućavanje dodatne isplate plaće radnicima do 400 KM sa mogućom uplatom doprinosa po umanjenoj stopi od 11% doprinosa za PIO, te Vladu uputilo Nacrt zakona kojim se regulira navedeno.

Naime, predloženom izmjenom Zakona o doprinosima zagovaralo se da “u slučaju povećanja mjesečne plaće radniku u odnosu na iznos prosječno isplaćene plaće za period septembar-novembar 2022. godine, privredno društvo, odnosno obrtnik, plaća samo doprinos od 11% za penzijsko i invalidsko osiguranje iz člana 10. ovog Zakona, ali najviše do 400 KM povećanja neto plate”.

Ovaj prijedlog izmjene zakona prethodna Vlada FBiH je odbila uz obrazloženje da se “doprinosi obračunavaju na stvarne plaće te bi uvođenje poticajnih mjera na ovaj način uveliko doprinijelo nejednakosti”, da je “potpuno neprihvatljivo i neprovodivo da se za dio plaće plaćaju propisani doprinosi, a za drugi dio plaće samo doprinos za PIO i to po stopi koja je daleko niža od propisane”, ali i da bi “to bio i diskriminirajući odnos prema svim poslodavcima – obveznicima uplate doprinosa, koji nisu u mogućnosti osigurati radnicima povećanje plaće, ali i radnicima koji bi bili uskraćeni za uplate doprinosa za obavezna osiguranja”.

Odbijeni prijedlog izmjene predstavljen je kao mogućnost za značajan rast primanja radnika, a predstavljeno je da se potencijalni efekti ponuđenog rješenja ogledaju primjerom da će plaća sa 1.000 KM, porasti za čak 1.400 KM. Finansijski analitičari nisu imali pozitivan stav u pogledu iznesenog prijedloga, pa je obrazloženo da u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti financija trenutne stope doprinosa koje plaća radnik iznose 17 % za PIO, 12,5 % za zdravstveno i 1,5 % za osiguranje u slučaju nezaposlenosti, odnosno, ukupno 31% na

bruto plaću, nejasna je matematička formula po kojoj bi njihovo reduciranje u predloženom nivou moglo stimulirati poslodavce da povećaju plaću radnika za 40 %, posebno ako se ima u vidu da se predložena olakšica odnosi samo na iznos povećanja, a ne cjelokupnu bruto plaću.

Predstavnici reprezentativnih udruženja poslodavaca i sindikata u Federaciji BiH u više navrata pozivali su zastupnike na usvajanje predloženih izmjena i dopuna zakona, jer smatraju da bi njihovo usvajanje “pomoglo u poboljšanju standarda zaposlenih u realnom sektoru, koji najviše trpe posljedice inflacije, i barem djelomično zaustavilo odlazak kvalificirane radne snage iz BiH, pri čemu bi se sačuvala stabilnost budžeta i vanbudžetskih fondova“.

Međutim, predloženo privremeno zakonsko rješenje, krajem jula, definitivno je odbačeno i u Predstavničkom domu FBiH. Pitanje nije dobilo zastupničku podršku za uvrštavanje na dnevni red.

S obzirom da je pitanje povećanje plaća bilo jedno od najaktualnijih diskusija tokom godine, mogle su se čuti različiti stavovi predstavnika svih socijalnih partnera na nivou FBiH, kao i podijeljeni stavovi struke. Sindikati su također imali podijeljen stav u pogledu pojedinih prijedloga zakonskih rješenja. Većina sindikata već je unaprijed znala da su to samo prazna obećanja, jer uopće nije bilo materijala koji su mogli potkrijepiti „ozbiljne“ najave za donošenje propisa.

Nakon godine iscrpnih najava, obećanja vlasti i velikih očekivanja radnika u Federaciji BiH da će njihove plaće zaista biti povećane od 01.01.2024. godine ostala su samo prazna obećanja. Kako je na kraju i konstatovano od strane pojedinih predstavnika Vlade FBiH, sve se svodilo na rad komisija koje nisu predstavile konkretne prijedlog zakonskih rješenja.

Izostalo je i utvrđivanje najniže plaće u Federaciji BiH za 2024. godinu. Najniža plaća u Federaciji BiH za 2023.godinu iznosila je 596 KM te je Vlada FBiH u obavezi, uz konsultaciju sa ESV donijeti odluku o najnižoj plaći u Federaciji BiH za 2024. godinu u skladu sa Uredbom o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plaće u Federaciji BIH.

Na kraju godine, jasno je da od povećanja plaće u 2024. godini nema ništa. Prazne najave donošenja seta zakona za rasterećenje cijene rada i povećanja primanja radnika samo su ugušila dijalog UPFBiH i reprezentativnih sindikata, jer ovi privi iz opreza nisu željeli stupiti u nove pregovore kako bi se povećale plaće kolektivnim ugovorima u narednoj godini.

Sada je već jasno da će primanja radnika u FBiH ostati opterećena sa 41,5% iznosa bruto plate, pri čemu radnik plaća 31% (17% za PIO, 12,5 % za zdravstveno osiguranje i 1,5% za osiguranje u slučaju nezaposlenosti), a poslodavac 10,5% (6%za PIO, 4% za zdravstveno osiguranje i 0,5 % za osiguranje u slučaju nezaposlenosti).

Poređenja radi, u Republici Srpskoj doprinose plaća radnik i to u ukupnom iznosu od 31 % bruto plate u koju je uračunat i topli obrok (18,5% za PIO, 10,2 % za zdravstveno osiguranje, 0,6 % za osiguranje u slučaju nezaposlenosti i 1,7 % za zaštitu djece), dok u Distriktu Brčko radnici za PIO doprinose izdvajaju 17 ili 18,5 % bruto plaće (ovisno o tome koje entitetske zakone primjenjuje poslodavac), uz 12% za zdravstveno i 1,5% za osiguranje u slučaju nezaposlenosti, s tim što poslodavci koji rade po federalnim propisima, također, plaćaju doprinos za PIO po stopi od 6%.

Na kraju godine, posljednji potez Vlade Federacije BiH bilo je pompozno donošenje Uredbe o isplati pomoći od strane poslodavca kojom se omogućava poslodavca, da radniku isplati pomoć iznosu od 2.520 KM u više tranši a najviše šest u periodu najkasnije do 30.6.2023. godine. Donošenje uredbe već je izazvalo dosta negativnih reakcija kako poslodavaca tako i

sindikata, jer umjesto povećanja plaća i donošenja odluke o najnižoj plaći u Federaciji BiH, donesena je Uredba koja ne obavezuje poslodavca već mu ostavlja mogućnost da isplati pomoć radnicima u naznačenom neoporezivom iznosu. Uredba je objavljena u „Službenim novinama FBiH” dan nakon donošenja i stupila je na snagu dan nakon objave a isplatu pomoći prvi su osigurani budžetski korisnici na nivou Federacije BiH. Međutim, nisu sve kantonalne vlade izrazile spremnost za isplatu pomoći po Uredbi. Odluke kantonalnih vlada utjecale su i na javna preduzeća koja su u većini kantona onemogućena da Uredbu primjene, iako su postignuti dogovori poslodavca i sindikata u tim preduzećima (primjer je Kanton Sarajevo).

Krajem godine, Federalno ministarstvo trgovine zajedno sa Udruženjem poslodavaca, udruženjima potrošača i Sindikata trgovine pokrenulo je projekt “zaključavamo cijene” kojim se cijene za 40 prehrambenih i higijenskih proizvoda smanjuju i zaključuje na period od **15. prosinca** i trajat će do **15 ožujka**.

Dogovorena je niža i ‘zaključana’ cijena za 40 + proizvoda, koji su obilježeni logom izrađenim za ovu namjenu. Za male trgovce, koji su izrazili želju priključiti se projektu, ostavljena je mogućnost da izaberu sa spiska 20 proizvoda za koje će ‘zaključati’ cijene.

Kako su poručili inicijatori projekta “zaključavamo cijene”, isti je nastao na dobrovoljnoj bazi sa ciljem pomoći građanima, naročito osjetljivim socijalnim kategorijama u periodu ekonomske nestabilnosti i svakodnevnog rasta cijena.

Izdvojeni propisi u Federaciji BiH:

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 54/23 od 19.7.2023.godine), donesen je od strane Ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva FBiH i stupio na snagu narednog dana od dana objave.
- **Uredba o izmjenama Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 57/23 od 26.7.2023.godine), donesene od strane Ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva FBiH i stupio na snagu narednog dana od dana objave;
- **Zakon o električnoj energiji** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 60/23 od 09.8.2023.godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- **Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 60/23 od 09.8.2023.godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave, a primjenjivat će se od 01.01.2024. godine;
- **Pravilnik o uspostavi, sadržaju i vođenju registra organizacija i reprezentativnih organizacija osoba sa invaliditetom i civilnih žrtava rata** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 62/23 od 16.8.2023.godine). Pravilnik je donijelo Ministarstvo rada i socijalne politike i stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- **Odluka o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode** („Službene

novine Federacije BiH“, broj 76/23 od 04.10.2023. godine). Odlukom Vlada Federacije Bosne i Hercegovine kao mjeru neposredne kontrole cijena na području Federacije Bosne i Hercegovine propisuje utvrđivanje maksimalne visine marži u trgovini (kalkulativne cijene) za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode.

Danom stupanja na snagu ove odluke, prestaje da važi Odluka o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode (“Službene novine Federacije BiH”, broj 69/23).

- **Uredba o izmjeni i dopuni Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 68/23 od 06.09.2023.godine). Uredbu je donijela Vlada Federacije BiH a stupila je na snagu osmog dana od dana objave.
- **Uputstvo o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspodjele tih prihoda za 2024. godinu** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 72/23 od 20.9.2023.godine), donesene od strane Ministarstva financija i stupio na snagu narednog dana od dana objave a primjenjivat će se od 01.01.2024. godine;
- **Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o podnošenju prijava za upis i promjene upisa u jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 77/23 od 06.10.2023.godine), donesen od strane Ministarstva financija i stupio na snagu narednog dana od dana objave;
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju, programu, načinu i troškovima polaganja stručnog ispita radnika koji obavljaju stručne poslove iz oblasti zaštite na radu** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 78/23 od 11.10.2023.godine), donesen od strane Ministarstva rada i socijalne politike, stupio na snagu narednog dana od dana objave;
- **Pravilnik o izmjeni Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati radnici zaštita na radu, programu, sadržaju, načinu i troškovima polaganja stručnog ispita** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 78/23 od 11.10.2023.godine), donesen od strane Ministarstva rada i socijalne politike, stupio na snagu narednog dana od dana objave;
- **Zakon o ujednačavanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 81/23 od 20.10.2023.godine), stupio na snagu narednog dana od dana objave, a primjenjivat će se od 01.01.2024.;
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode Hercegovine** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 81/23 od 20.10.2023.godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave;

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 81/23 od 20.10.2023.godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- **Zakon o izmjeni Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 81/23 od 20.10.2023.godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak** (“Službene novine Federacije BiH”, broj 85/23 od 03.11.2023.godine), stupio na snagu osmog dana od dana objave. Izmjenama i dopunama propisani su propisani su detaljniji uslovi za isplatu neoporezivih naknada zaposlenicima kao što su: naknade za troškove prevoza, pomoći u slučaju teške bolesti i invalidnosti, pomoći u pokrivanju troškova sahrane i sl. Omogućeno je plaćanje paušalnog poreza u iznosu 50% za obrtnike registrovane kroz dopunsku djelatnost, te propisani su detaljniji uslovi za korištenje uvećanog ličnog odbitka po osnovu plaćene kamate na stambeni kredit.
- **Uredba o isplati pomoći od strane poslodavaca** (“Službene novine FBiH” broj 96/23, od 13.12.2023. godine), stupila na snagu naredni dan od dana objave. Uredbom je data mogućnost poslodavcima da svojim radnicima isplate neoporezivu novčanu pomoć u iznosu od 2.520,00 KM. Uredbom je regulirano da pravo na pomoć imaju radnici zatečeni u radnom odnosu na dan isplate novčanog iznosa, maksimalni iznos neoporezive pomoći iznosi 2.520,00 KM, pomoć se može isplatiti u periodu od 14.12.2023 – 30.6.2024. godine, isplata pomoći će se vršiti isključivo na transakcijske račune radnika i može se izvršiti jednokratno ili u maksimalno u šest tranši (dijelova), s tim da ukupno isplaćeni iznos ne smije preći 2.520,00 KM. Isplata pomoći vrši se svim radnicima koji su zatečeni u radnom odnosu na dan isplate pomoći, bez diskriminacije na bilo koji način. Poslodavac je dužan donijeti interni akt (npr. odluku, pravilnik) kojim će se, između ostalog, urediti iznos pomoći, datum isplate, broj tranši i uslovi isplate;
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak** (“Službene novine FBiH” broj 97/23 od 15.12.2023 godine), kojim su stvoreni uslovi za isplatu neoporezive pomoći po Uredbi o isplati pomoć od strane poslodavca (“Službene novine FBiH” broj 96/23). Također, izmjenama Pravilnika briše se i obaveza dokazivanja teške bolesti, odnosno tjelesna povrede, nalazom ocjene i mišljenjem Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja. Shodno navedenoj izmjeni, poslodavac može radniku isplatiti novčanu jednokratnu pomoći u visini tri prosječne plaće zaposlenika isplaćene u prethodna tri mjeseca ili u visini tri prosječne neto plaće u Federaciji prema posljednjem statističkom podatku, na ime:
 - a) teške invalidnosti zaposlenika (najmanje 60% invaliditeta),
 - b) teške bolesti zaposlenika ili članova njegove uže porodice i
 - c) hirurških intervencija na zaposleniku izvršenih iz zdravstvenih razloga i po preporuci ljekara. Pod teškom bolešću, podrazumijevaju se sljedeće bolesti: akutna tuberkuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hirurška intervencija na srcu i mozgu, sve vrste degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sustava, infarkt (srčani i moždani), oboljenje mišićnog sistema, paraliza i druge teške bolesti određene općim aktom

Federalnog ministarstva zdravstva, kao i teške tjelesne povrede. Prethodno navedene bolesti i se u porezne svrhe više ne moraju dokazivati nalazom ocjene i mišljenjem Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

BPK Goražde

- **Pravilnik o sadržaju, načinu testiranja i sistemu bodovanja kandidata** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 7/23 od 09.6.2023.) donesen od strane Ministarstva za unutrašnje poslove BPK i stupio na snagu narednog dana od dana objave;
- **Pravilnik o kriterijima i načinu utvrđivanja zdravstvene sposobnosti policijskih službenika** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 7/23 od 30.6.2023.), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 8/23 od 30.6.2023.) donesen od strane Ministarstva za unutrašnje poslove BPK i stupio na snagu narednog dana od dana objave;
- **Uredba o izmjeni Uredbe o postupku prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim licima s javnim ovlaštenjem na teritoriji kantona, grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim preduzećima čije su osnivači kanton, grad ili općina, te privrednim društvima u kojima kanton, grad ili općina učestvuju u više od 50% ukupnog kapitala** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 12/23 od 19.10.2023.). Uredbu je donijela Vlada BPK i stupila je na snagu narednog dana od dana objave;
- **Uredba o izmjeni i dopuni Uredbe o naknadama sudija i tužilaca u pravosudnim institucijama u BPK Goražde** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 12/23 od 19.10.2023.). Uredbu je donijela Vlada BPK i stupila je na snagu danom donošenja;
- **Zakon o plaćama i naknadama organa vlasti u BPK Goražde** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 13/23 od 28.10.2023.), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- **Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o radnom vremenu u kantonalnim organima BPK Goražde** (“Sl.novine BPK Goražde”, br. 13/23 od 28.10.2023.), stupila na snagu narednog dana od dana objave;

KANTON SARAJEVO

- **Uredba o dopuni Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji KS** (“Sl.novine KS”, br. 28/23 od 29.6.2023.), stupilo je na snagu osmog dana od dana objave;
- **Zakon o javnom – privatnom partnerstvu** (“Sl.novine KS”, br. 43/23 od 12.10.2023.), stupilo je na snagu osmog dana od dana objave;

REPUBLIKA SRPSKA

U drugoj polovini 2023. godine u Republici Srpskoj doneseno je nekoliko značajnih izmjena propisa kojim su unaprijeđena prava radnika. Većina pitanja iz oblasti rada i radnih odnosa uređuju se propisima na nivou RSa. Prava radnika okvirno uređenja Zakonom o radu dalje se razrađuju pravilnicima, uredbama ili odlukama Vlade ili pojedinih institucija. Redovno se objavljuju i izmjene i dopune raznih pravilnika institucija, a najviše pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u pojedinim institucijama, pravilnici kojima se propisuju posebni uvjeti koje treba da ispunjavaju radnici u pojedinim djelatnostima ili za pojedina radna mjesta i sl.

Izdvaja se izmjena Zakona o radu RS, izmjene Zakona o platama u osnovnim i srednjim školama i domovima u Rsu, te izmjena Zakona o doprinosima. Također, izmjene je pretrpio i Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Također, Vlada RSa je dana 28. 12.2023. godine donijela Odluku o najnižoj plaći u RSu za 2024. godinu koja iznosi 900 KM.

Izdvajaju se sljedeći propisi Republike Srpske:

- ❖ ***Uredba o medicinskim vještačenju u penzijskom i invalidskom osiguranju*** (“Službeni glasnik RS”, br.:71/23 od 10.08.2023.), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ❖ ***Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika RS*** (“Službeni glasnik RS”, br.:73/23 od 18.8.2023.), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ❖ ***Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u organima uprave RS*** (“Službeni glasnik RS”, br.:79/23 od 07.09.2023.), stupio na snagu osmog dana od dana objave; ž
- ❖ ***Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima RS*** (“Službeni glasnik RS”, br.:90/23 od 09.10.2023.), stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ❖ ***Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o postupku utvrđivanja privremene spriječenosti za rad br.. 02/002-3975-3/23*** (“Službeni glasnik RS”, br.:95/23 od 30.10.2023.), donesen od strane Fonda zdravstvenog osiguranja i stupio na snagu osmog dana od dana objave;
- ❖ ***Zakon o izmjeni Zakona o radu*** (“Službeni glasnik RS”, br.:112/23 od 22.12.2023.), stupa na snagu sa 01.01.2024. godine; iz decembra kojim se mijenja član 112. Zakona i propisuju da žena za vrijeme korištenja porodiljskog odsustva ima pravo na naknadu plaće u visini prosječne plaće koju je ostvarila u toku posljednjih 18 mjeseci prije započinjanja porodiljskog odsustva. Ako žena nije ostvarila plaću za svih 18 mjeseci, prilikom obračuna prosječne plaće za svaki mjesec za koji žena nije ostvarila plaću uzima se iznos najniže plaće u RS. Naknada se ostvaruje na teret Javnog fonda za dječiju zaštitu Rs-a;
- ❖ ***Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti*** (“Službeni glasnik RS”, br.:112/23 od 22.12.2023.), stupa na snagu sa 01.01.2024. godine;

- ❖ **Zakon o izmjenama Zakona o platama zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i dačkim domovima u RS** (“Službeni glasnik RS”, br.:112/23 od 22.12.2023.), stupa na snagu sa 01.01.2024. godine;
- ❖ **Zakon o izmjenama Zakona o platama zaposlenih u oblasti visokog obrazovanja i studentskog standarda RS** (“Službeni glasnik RS”, br.:112/23 od 22.12.2023.), stupa na snagu sa 01.01.2024. godine;
- ❖ **Zakon o izmjenama Zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture RS** (“Službeni glasnik RS”, br.:112/23 od 22.12.2023.), stupa na snagu sa 01.01.2024. godine.

Prilog:

- [PRAVILNIK O PODNOŠENJU PRIJAVA ZA UPIS I PROMJENE UPISA U JEDINSTVENI SISTEM REGISTRACIJE, KONTROLE I NAPLATE DOPRINOSA](#)
- [PRAVILNIK O NAČINU UPLATE, PRIPADNOSTI I RASPODJELE JAVNIH PRIHODA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE](#) (Službene novine)
- [ODLUKU O PROPISIVANJU MJERA NEPOSREDNE KONTROLE CIJENA UTVRĐIVANJEM MAKSIMALNE VISINE MARŽI ZA POJEDINE OSNOVNE ŽIVOTNE NAMIRNICE I DRUGE PROIZVODE](#)
- [Prosječne neto/bruto plaće u BIH, FBiH i kantonima/županijama u 2023](#)

Izvori:

- <http://www.sluzbenilist.ba/>– „Službeni glasnik BIH“, “Službene novine FBiH”, „Službene novine KS“
- <https://www.paragraf.ba/>
- <https://fmrsp.gov.ba/>
- <https://www.rzs.rs.ba/>
- Privredna štampa „ZIPS“ VII-VIII,IX, X, XI/2023;
- <https://feb.ba/>;

Informaciju pripremila: Lejla Ćatić